

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНА СИСТЕМА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

освітній ступінь	<u>магістр</u>
галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>
спеціальність	<u>014.01 Середня освіта (Українська мова і література)</u>
освітня програма	<u>Літературознавство</u>

Ізмаїл – 2017

- 1. Кваліфікація, що присвоюється**
Освітня кваліфікація: Магістр середньої освіти. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури. Фахівець з літературознавства.
- 2. Тривалість програми**
1 рік і 4 місяці.
- 3. Кількість кредитів**
90 кредитів ЄКТС.
- 4. Рівень кваліфікації відповідно до Національної рамки кваліфікацій та Європейської рамки кваліфікацій**
FQ-ЕНЕА-другий цикл, QF-LLL- 7 рівень, НРК – 7 рівень.
- 5. Галузь знань**
01 Освіта/ Педагогіка
- 6. Профіль програми**

Спеціальність: <u>014.01 Середня освіта (Українська мова і література)</u>	
Освітня програма: <u>Літературознавство</u>	
<i>Тип диплома та обсяг програми</i>	Одиничний ступінь, 90 кредитів ЄКТС.
<i>Нормативний термін навчання</i>	1 рік і 4 місяці
<i>Вищий навчальний заклад</i>	Ізмаїльський державний гуманітарний університет, Ізмаїл
<i>Організація, що здійснює акредитацію</i>	Державна освітня установа «Навчально-методичний центр з питань якості освіти»
<i>Період акредитації</i>	Програма впроваджується у 2017 році.
<i>Рівень програми</i>	FQ-ЕНЕА-другий цикл, QF-LLL- 7 рівень, НРК – 7 рівень
А	Мета програми
	Забезпечити підготовку магістра середньої освіти зі спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) до викладацької та науково-дослідної діяльності, формування програмних компетентностей, що дозволять їм оволодіти основними знаннями, вміннями, навичками, успішно працювати у сфері науки і освіти та бути конкурентоздатними на ринку праці.
В	Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою
	Здобувачами можуть бути особи, які мають перший (бакалаврський) рівень вищої освіти або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, що відповідає

	сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій. Прийом до магістратури здійснюється за результатами складання вступних випробувань на конкурсній основі. Абітурієнти з дипломами непрофільних спеціальностей також мають право складати вступні іспити на загальних умовах. За рішенням екзаменаційної комісії особам, які мають рекомендацію атестаційної комісії до вступу в магістратуру, надається право переважного зарахування.	
С	Характеристика програми	
1	<i>Предметна область, напрям</i>	01 Освіта / Педагогіка
2	<i>Фокус програми: загальна/ спеціальна</i>	Загальна вища освіта в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальні знання у сфері літературознавства
3	<i>Орієнтація програми</i>	Академічна.
4	<i>Особливості програми</i>	
Д	Працевлаштування та продовження освіти	
1	<i>Працевлаштування</i>	Посади (за наявності диплома магістра): <ul style="list-style-type: none"> - викладач філологічних дисциплін в освітніх закладах різних типів; - співробітник наукових установ; - асистент філологічних кафедр вищих навчальних закладів; - працівник наукових бібліотек; - редактор спеціалізованих газет, журналів, електронних засобів масової інформації; - рецензент літературної продукції в інформаційних центрах і медіа, у видавництвах. <p>Магістр середньої освіти має належний кваліфікаційний рівень для роботи у професійних групах згідно з Державним класифікатором економічної діяльності та Державним класифікатором професій.</p>
2	<i>Продовження освіти</i>	Магістр відповідної професійної кваліфікації може продовжити навчання в аспірантурі для отримання наукового ступеня кандидата наук із таких спеціальностей: 10.01.01 – українська література,

		10.01.06 – теорія літератури, фольклористика, 10.01.05 – порівняльне літературознавство.	10.01.07 –
Е			
Стиль та методика оцінювання			
1	<i>Підходи до викладання та навчання</i>	<p>Проблемне, проблемно-пошукове, інтерактивне, контекстне навчання (диспути, дискусії, «круглі столи», тренінги, мозкові атаки, презентації, ділові й рольові ігри).</p> <p>Упродовж навчання за освітньою програмою згідно з навчальним планом проводяться лекції і семінарські заняття, науково-педагогічна та науково-дослідна практики.</p> <p>Впродовж останнього року більше частину часу присвячується написанню магістерської роботи, яку презентують та захищають перед екзаменаційною комісією науковців.</p>	
2	<i>Система оцінювання</i>	Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною рейтинговою системою у відповідності до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» від 02.03.2016 р. (протокол №7).	

Ф			
Програмні компетентності			
1	<i>Загальні</i>	<p>1. Здатність проектувати і виконувати комплексні наукові дослідження у галузі професійної діяльності із поглибленим рівнем знань та вмінь інноваційного характеру.</p> <p>2. Уміння ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень.</p> <p>3. Володіння достатнім рівнем інтелектуального потенціалу для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі сучасної науки та освіти.</p> <p>4. Спроможність об'єктивно оцінювати й аналізувати сучасні наукові досягнення й освітні технології, генерувати нові ідеї, ініціювати власні шляхи розв'язання дослідницьких і практичних завдань, зокрема в міждисциплінарних галузях.</p>	

		<p>5. Уміння вести пошук, здійснювати добір та опрацювання наукової інформації з різних джерел, використовувати новітні інформаційні та комунікаційні технології в практичній науковій діяльності.</p> <p>6. Здатність до системного мислення та науково-професійного самовдосконалення, уміння вести наукові дискусії в певній науковій сфері, демонструвати широкий спектр пізнавальних, правових і інтелектуальних навичок в процесі досягнення наукової мети.</p> <p>7. Здатність до письмової та усної комунікації рідною мовою; вміння використовувати знання фахової іноземної мови для діяльності в міжнародному контексті та проведення масштабних наукових досліджень.</p> <p>8. Спроможність кваліфіковано провадити індивідуальні та колективні наукові дослідження; дотримуватись норм і принципів професійної та наукової етики, академічної доброчесності.</p>
2	<i>Фахові</i>	<p>1. Ґрунтовні філологічні знання у галузі мовознавства та літературознавства для ефективного викладу мовного/мовленнєвого та літературного матеріалу у процесі викладання державної мови та літератури в середній школі.</p> <p>2. Знання специфіки та основних закономірностей розвитку української та світової літератури к. ХХ - поч. ХХІ ст., жанрової природи творів, стильових особливостей творчості митців доби постмодернізму.</p> <p>3. Знання загальнолінгвістичних та літературознавчих принципів і методів дослідження в діахронічному та синхронічному планах.</p> <p>4. Використання відповідної термінології та форм вираження дисципліни в усній та письмовій формах рідною чи іноземною мовами.</p> <p>5. Здатність використовувати інструменти інших гуманітарних наук відповідно до наукового проекту.</p> <p>6. Планування та представлення індивідуального внеску до історико-філологічних знань на основі</p>

		дослідження.
--	--	--------------

7. Результати навчання програми

№	Компетентності	Результати навчання (РН)
1	Здатність працювати в команді.	РН 1. Формувати активність і виробляти мотивацію професійної й організаційної діяльності в колективі.
2	Мати навички міжособистісної взаємодії	РН 2. Здійснювати міжособистісну комунікацію на засадах взаєморозуміння, взаємоповаги, партнерства.
3	Здатність працювати в міжнародному середовищі, поцінуючи полімовні і полікультурні явища	РН 3. Уміти працювати в міжнародному полімовному, полікультурному середовищі, РН 4. Знати іноземні мови (мови міжнародного спілкування), вільно ними володіти, з повагою ставитися до мов та культур різних етносів.
4	Здатність до критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей з метою розв'язання дослідницьких і практичних завдань, зокрема міждисциплінарних	РН 5. Впроваджувати нові ідеї з метою розв'язання дослідницьких і практичних завдань, зокрема і міждисциплінарних
5	Здійснювати пошук, обробку, аналіз і узагальнення значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів наукових досліджень	РН 6. Володіти навичками процедури пошуку, обробки, аналізу та узагальнення значного обсягу наукової інформації з різних джерел.
6	Орієнтуватися в інформаційних та Internet-джерелах, працювати з бібліотечними фондами, критично ставитись до отриманої інформації	РН 7. Демонструвати навички роботи з інформаційними та інтернет-джерелами, електронними каталогами; вміння використовувати їх в освітньому процесі.
7	Здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку	РН 8. Знати правила планування власного професійного та особистісного розвитку. РН 9. Уміти спланувати дієві шляхи власного професійного розвитку.
8	Здатність планувати завдання і правильно розподіляти час на їх виконання	РН 10. Використовувати правила планування часу для виконання завдань.
9	Знання ресурсів (включаючи ті, що базуються на ІКТ), доступних для дослідження в галузі філології	РН 11. Демонструвати навички користування ресурсами, зокрема й інтернетними, з метою здійснення філологічних досліджень.
10	Здатність визначити, спланувати та здійснити індивідуальний внесок у розвиток філологічної науки	РН 12. Застосовувати правила визначення наукової новизни й актуальності дослідження. РН 13. Виявляти недосліджені лакуни серед наукових здобутків науковців.

11	Організація діалогічного спілкування в освітньому процесі вищої школи для реалізації студентоцентричного підходу до навчання	PH 14. Застосовувати принципи студентоцентричного діалогічного спілкування в освітньому процесі вишу.
12	Здатність володіти мовно-комунікативними компетенціями (лінгвістичною, предметною, прагматичною, технологічною);	PH 15. Використовувати лінгвістичну, предметну, прагматичну, технологічну компетенції.
13	Здатність учитися філологічним дисциплінам і бути сучасно навченим	PH 16. Застосовувати новітні технології навчання філологічним дисциплінам.
14	Знання та розуміння предметної галузі та філологічної професії	PH 17. Знати теорію/практику обраної предметної спеціалізації. PH 18. Уміти втілювати набуті знання у філологічній професії.
15	Здатність визначати методологічний, теоретичний, загальнопсихологічний концепти дослідження	PH 19. Застосовувати навички наукової праці. PH 20. Інтерпретувати набуті експериментальні дані та результати, оцінювати їх значення; PH 21. Аргументувати достовірність і обґрунтованість наукових результатів дослідження.
16	Здатність організувати роботу дослідницького колективу в області психолого-педагогічних наук.	PH 22. Вибирати і застосовувати освітні технології відповідно до цілей і завдань викладання навчальної дисципліни, рівня підготовки, вікових і статусних особливостей студентів вишу.
17	Здатність вибирати і використовувати сучасні технології навчання; організувати самостійну роботу, консультування та стимулювання наукової активності суб'єктів освітнього процесу.	PH 23. Організувати індивідуальну, самостійну, науково-дослідну та виховну роботу серед студентів. PH 24. Володіти принципами та практичними навичками дистанційного навчання студентів у процесі засвоєння філологічних дисциплін у ВНЗ.
18	Здатність володіти знаннями про змістові одиниці та об'єкти граматики, погляди мовознавців на критерії класифікації частин мови та речень; давати об'єктивну оцінку та наукові коментарі граматичним явищам.	PH 25. Знати сучасну метамову граматики. PH 26. Виконувати морфемний, словотвірний, морфологічний, синтаксичний аналіз мовних одиниць відповідно до вимог вищої школи. PH 27. Розрізняти традиційні і нетрадиційні погляди на граматичні категорії та явища.
19	Здатність диференціювати основні тенденції сучасного українського літературного процесу; здійснювати цілісну інтерпретацію на новітніх методологічних засадах творів	PH 28. Диференціювати основні тенденції розвитку української літератури кінця XX - початку XXI століття. PH 29. Розмежовувати стильові дискурси та естетичні практики сучасних письменників. PH 30. Інтерпретувати творчість сучасних письменників у найприкметніших проявах у

	програмових авторів на мікротамакrorівнях.	зв'язку з національною мистецькою традицією.
20	Спроможність диференціювати неокласичний тип художньої свідомості в контексті різнотипних літературно-наукових дискурсів у синхронному та діахронному вимірі; здатність кваліфіковано аналізувати художні твори кийвських неокласиків у межах їх індивідуальної естетики та в загальнонаціональному і європейському духовному контексті.	РН 31. Розкривати специфіку художньої трансформації тенденцій класицизму (неокласицизму) в авторський текст кожного з неокласиків. РН 32. Здійснювати цілісний аналіз неокласичного тексту на сучасних методологічних засадах.
21	Здатність висвітлити комплекс теоретичних та історико-літературних проблем, пов'язаних із творчістю українських поетів-дисидентів; спроможність кваліфіковано аналізувати їх тексти в межах індивідуальної естетики та загального літературно-мистецького і суспільно політичного контексту.	РН 33. Визначати понятійний апарат системного аналізу поезії дисидентів, зумовлений її специфікою. РН 34. Виявляти ресурси індивідуальної поетики митців-дисидентів у системній єдності з іншими сферами діяльності.
22	Здатність здійснювати різні підходи до оцінки художніх явищ (окремих творів) крізь призму контактено-генетичних зв'язків і типологічних паралелей; здатність користуватися знаннями зіставного історико-культурного та літературного контексту в процесі філологічної освіти в різних типах навчальних закладів.	РН 35. Використовувати ресурси сучасної методології та методики компаративного аналізу літератури. РН 36. Застосовувати різні підходи до порівняльно-типологічного дослідження літературних явищ, окремих художніх творів. РН 37. Аналізувати твори художньої літератури з позицій ідейно-естетичної цілісності на рівні порівняльної поетики як багаторівневої структури.
23	Спроможність доцільно використовувати літературно-критичний матеріал за відповідними періодами розвитку української літературознавчої науки в контексті надбань світового літературознавства; здатність формувати власний погляд на проблеми сучасної української літератури та літературознавства;	РН 38. Ідентифікувати особливості розвитку українського літературознавства в контексті світового. РН 39. Володіти науково-понятійним інструментарієм літературознавства, застосовувати на практиці методологію літературознавчих досліджень. РН 40. Формувати власну візію сутності та завдань літературознавства на певному етапі його еволюції, становлення та розвитку.

8. Структурна діаграма програми

Структурна діаграма освітньої програми спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), освітня програма «Літературознавство» для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр»

№	Назва дисципліни	Розподіл кредитів по семестрах			Усього
		1	2	3	
	Нормативна складова	19	11	15	45
	<i>Теоретична підготовка</i>	19	5		24
	Загальні дисципліни	4			4
1	Методологія та організація наукових досліджень	4			4
	Дисципліни професійної підготовки	15	5		20
1	Психологія та педагогіка вищої школи	5			5
2	Методика викладання філологічних дисциплін у ВНЗ	5			5
3	Теоретичні питання граматики української	5			5
4	Український літературний процес кінця ХХ-початку ХХІ ст.		5		5
	Практична підготовка	0	6	15	21
1	Науково-педагогічна практика		6		6
2	Науково-дослідна практика з підготовкою кваліфікаційної роботи			15	15
	Вибіркова складова	11	19	15	45
	Дисципліни вільного вибору факультету	11	10		21
1	Київські неокласики	6			6
2	Творчість українських поетів-дисидентів	5			5
3	Порівняльне літературознавство		5		5
4	Історія українського літературознавства		5		5
	Дисципліни вільного вибору студента	0	9	15	24
1	<i>Перелік дисциплін загальної підготовки</i>			3	3
2	<i>Перелік дисциплін професійної підготовки</i>		9	12	21
	ВСЬОГО:				0
	Кредитів	30	30	30	90

9. Положення про оцінювання та шкала оцінок

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол №7). Основними формами контролю є поточний, проміжний (модульний) та підсумковий (залік, іспит). Оцінювання знань здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та переводиться у 100-бальну шкалу.

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	
	екзамен	залік
90-100	відмінно	зараховано
80-89	добре	
65-79		
55-64	задовільно	
50-54		
30-49	незадовільно	не зараховано
1-29		

10. **Форми атестації здобувачів**

Атестація здійснюватися у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену зі спеціальності. З метою атестації здобувачів вищої освіти створюється Атестаційна комісія, діяльність якої регламентується «Положенням про порядок створення та організацію роботи Атестаційної комісії в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.02.2015 р., протокол №5). Атестаційний екзамен включає програмні питання, які визначають рівень засвоєння фахових компетентностей.

Кваліфікаційною роботою є робота магістра, що виконується на завершальному етапі здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Вимоги до написання кваліфікаційних робіт, порядок її виконання та захисту визначено в «Положенні про кваліфікаційні роботи в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.11.2015 р., протокол №4). Деталізація вимог до кваліфікаційної роботи регламентується методичними рекомендаціями кафедри. Для запобігання академічного плагіату кваліфікаційні роботи розміщуються на електронному репозитарії вищого навчального закладу та проходять комп'ютерну перевірку на наявність плагіату.

11. **Керівник програми чи еквівалентна посада**

Гарант освітньої програми – кандидат філологічних наук, доцент Соколова Алла Василівна

12. **Професійні профілі випускників**

Посади (за наявності диплома магістра):

- викладач філологічних дисциплін в освітніх закладах різних типів;
- співробітник наукових установ;
- асистент філологічних кафедр вищих навчальних закладів;
- працівник наукових бібліотек;
- редактор спеціалізованих газет, журналів, електронних засобів масової інформації;
- рецензент літературної продукції в інформаційних центрах і медіа, у видавництвах.

Магістр середньої освіти має належний кваліфікаційний рівень для роботи у професійних групах згідно з Державним класифікатором економічної діяльності та Державним класифікатором професій.

13. **Доступ до подальшого навчання**

Магістр відповідної професійної кваліфікації може продовжити навчання в аспірантурі для отримання наукового ступеня кандидата наук із таких спеціальностей: 10.01.01 – українська література, 10.01.06 – теорія літератури, 10.01.07 – фольклористика, 10.01.05 – порівняльне літературознавство.

ІНФОРМАЦІЯ СТОСОВНО ОКРЕМИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

Загальні нормативні дисципліни

Методологія та організація наукових досліджень

- 1. КОД:** ЗНД 1. 01
- 2. НАЗВА:** Методологія та організація наукових досліджень
- 3. ТИП:** нормативний
- 4. РІК НАВЧАННЯ:** перший
- 5. СЕМЕСТР:** 1
- 6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 4
- 7. ЛЕКТОР:** доц. Запорожченко О. В.
- 8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

Завдання дисципліни: дати знання про предмет методології наукового пізнання, її світоглядне значення та роль у самостійній науковій діяльності; ознайомити із специфікою наукового знання та вимогами щодо проведення наукового дослідження; дати знання про функції наукового знання та засоби перевірки наукових теорій; навчити розрізняти справжнє наукове дослідження та його результати від псевдонаукових пошуків; навчити користуватися отриманими знаннями у науково дослідницькій роботі, та аргументувати власне наукове знання.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основи філософії, психології, педагогіки, історії психології, що є базою визначення методологічних концептів дослідження; національної історії – контекстність визначення проблемного поля дослідження та його теми; категоріально-понятійний апарат психологічного дослідження; характеристику наукових методів дослідницького пошуку, їх ознак; вимоги до написання тексту магістерського дослідження, оформлення його з конкретизацією вступу і висновків, до опису використаних джерел і створення додатків; процедурні аспекти підготовки дослідження до захисту;

вміти: застосовувати навички наукової праці; визначити напрямки власного дослідження з огляду на його мету; з'ясувати те, що буде в ході дослідження перевірятися (формулювання гіпотези); збирати експериментальні дані, занотовувати наукову інформацію; інтерпретувати набуті експериментальні дані та результати, оцінювати їх значення; виявляти об'єктивно існуючі суперечності, які можна розв'язати засобами науки; аргументувати достовірність і обґрунтованість наукових результатів дослідження.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: Основи наукових досліджень

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Три аспекти науки: соціальний інститут, результат, процес. Критерії науковості знання. Принцип достатньої підстави. Форми організації наукового знання: факт, положення, поняття, категорія, принцип, закон, теорія, ідея, парадигма. Правила визначення понять. Помилки, що допускаються при визначенні понять.

Принципи наукового пізнання: детермінізм, відповідність, додатковість. Сучасне розуміння наукових принципів. Логіка виділення принципів наукового пізнання.

Матеріальні, математичні, логічні та мовні засоби пізнання. Теоретичні та емпіричні методи дослідження: конкретні та комплексні. Співвідношення теоретичних та емпіричних методів у науковому дослідженні.

Правила роботи з науковою літературою. Значення літературного огляду для визначення новизни наукового дослідження. Наукова проблема як основа задуму дослідження. Актуальність проблеми та її обґрунтування. Види фактів. Джерела даних. Категоріальний апарат наукового дослідження. Понятійний апарат дослідження і його операціоналізація.

Аргументація у науковій бесіді. Елементи дослідницької аргументації. Функція доводів та фактів для тез. Робота з альтернативами наукового твердження. Зв'язок твердження та доводу – основа ґрунтовності доводів. Види тверджень: практичні та концептуальні. Оцінка конкретності та значущості твердження. Параметри аналізу використаних аргументів.

Особистісний внесок у наукове дослідження, наукова новизна, вимоги до наукової новизни власного дослідження. Особливості індивідуальної наукової діяльності. Норми наукової етики. Соціальна відповідальність вчених.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Гаркуша Н. М. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. / Н. М. Гаркуша, Т. В. Польова ; Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків : ХДУХТ, 2009. – 193 с.
2. Кононенко Ю. С. *Методологія наукових досліджень* : [навч. посіб.] / Ю. Кононенко, С. Корноненко ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : Чабаненко Ю. А. [вид.], 2011. – 71 с.
3. Крушельницька О. В. *Методологія та організація наукових досліджень* : навч. посібник для вищих навч. закл. / О. В. Крушельницька. – Київ : Кондор, 2006. – 206 с.
4. *Методологія наукових досліджень у схемах, таблицях, прикладах* : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [Г. М. Азаренкова та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук., проф. Г. М. Азаренкової ; Ун-т банк. справи Нац. банку України. – Київ : УБС НБУ, 2014. – 223 с.
5. *Методологія та організація наукових досліджень* : підручник / С. М. Головань [та ін.] ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. – Луганськ : Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2011. – 330 с.
6. Остапчук М. В. *Методологія та організація наукових досліджень* : підручник / М. В. Остапчук, А. І. Рибак, О. С. Ванюшкін; Міжнар. гуманітар. ун-т. – Одеса : Фенікс, 2014. – 375 с.

7. Пащенко В. М. Методологія та методи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Пащенко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2009. – 211 с.

8. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – 2-е вид., перероб. і доп. – Київ : Знання, 2007. – 317 с.

9. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Н. В. Чупріна ; Київський національний ун-т технологій та дизайну. – Київ : КНУТД, 2009. – 246 с.

10. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. Є. Юринець ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 180 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: залік

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Професійні нормативні дисципліни **Психологія та педагогіка вищої школи**

1. КОД: ПНД 2.01

2. НАЗВА: Психологія та педагогіка вищої школи

3. ТИП: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: перший

5. СЕМЕСТР: 1

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: ст. викл. Везенкова Г. І.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психологічні передумови підвищення якості вищої освіти; опанування знань про психологічні особливості студентського періоду життя людини й усвідомлення закономірностей професійного становлення і особистісного зростання майбутніх фахівців; формування професійного мислення магістрантів, набуття ними досвіду творчого використання психологічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності; сприяння професійному самовизначенню та набуттю магістрантами професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та передумов її опанування; етапи організації роботи із сім'єю, у якої є дитина із порушеннями у розвитку;

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: цілі, об'єкт, предмет, основні категорії та поняття педагогічної та психологічної науки вищої школи; взаємозв'язку педагогіки вищої школи з

іншими галузями педагогічного знання; основні історичні етапи, сучасні проблеми і тенденції розвитку вищої освіти в Україні і світі; теоретичні основи проектування, організації і здійснення сучасного освітнього процесу вишу, діагностики його результатів; основи теорії і методики виховної роботи зі студентами вищої школи; систему професійно-педагогічних цінностей, норм фахової етики викладача вищої школи; домінанти компетентнісної парадигми освіти; своєрідність сучасних соціально-фахових вимог до конкурентоздатного викладача ВНЗ; специфіку засобів формування професійної ідентичності студентів; провідні ідеї зарубіжного досвіду щодо стимулювання і оптимізації професійного самовиховання та самовдосконалення особистості;

вміти: вибирати і застосовувати освітні технології відповідно до цілей і завдань викладання навчальної дисципліни, рівня підготовки, вікових і статусних особливостей студентів вишу; здійснювати міждисциплінарні зв'язки курсу викладання з іншими дисциплінами; організовувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію студентів і викладачів вузу в процесі діалогічного спілкування, аудиторну і позааудиторну самостійну роботу студентів з метою організації їх розумової діяльності і творчих здібностей; вдосконалювати викладацьку діяльність; реалізовувати самоосвітню діяльність фахової спрямованості; вдосконалювати професіоналізм і фахову майстерність, впливати на формування професійної ідентичності студентів.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Загальні основи педагогіки вищої школи. Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Викладач вищого навчального закладу. Основи дидактики вищої школи. Сутність процесу навчання у вищій школі. Методи, засоби та форми навчання у вищому навчальному закладі. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Зміст освіти у вищій школі. Виховна робота із студентською молоддю. Організація виховної роботи у вищій школі. Куратор академічної групи, специфіка його діяльності.

Система освіти України. Психолого-дидактичні основи процесу навчання. Форми і методи навчання. Культура педагогічного спілкування. Методичне забезпечення навчального процесу. Система забезпечення якості освіти. Нові технології навчання. Закон України «Про вищу освіту»: пріоритетність Європейської концепції розвитку системи вищої освіти /принципи вищої освіти; академічна мобільність: педагогічний смисл; змістове наповнення студентоцентрованого навчання.

Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи. Вища школа як педагогічна система /педагогічна теорія; педагогічна концепція; педагогічна ідея; педагогічна закономірність/.

Методи та методика педагогічних досліджень /етапність проведення педагогічних досліджень; поняття «метод» і «методика»; методи теоретичного і емпіричного дослідження; педагогічний експеримент/.

Викладач ВНЗ як організатор навчально-виховного процесу /компоненти педагогічної діяльності; функції викладача ВНЗ; педагогічна культура викладача сучасного вишу/.

Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності. Організація навчально-виховного процесу у ВНЗ /сучасне студентство як соціальна група; пріоритетні напрямки національного виховання студентства; навчальний план; навчальна програма; індивідуальний навчальний план/.

Інтерактивні технології навчання і виховання у сучасному ВНЗ /технології в освіті; педагогічні технології; дидактичні технології; виховні технології; технології управління; поняття «інтеракція» у педагогіці вищої школи/.

Педагогічний сенс компетентнісного підходу у вищій школі /функції контролю та обліку знань, умінь і навичок студентів у ВНЗ; поняття «компетенція» і «компетентність»; принципи контролю навчальних досягнень студентів/.

Психологія вищої школи як наука. Психологія вищої школи як нова галузь психологічної науки та навчальна дисципліна. Предмет, завдання і основні категорії психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти України. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками.

Методологія, принципи і методи психологічного дослідження. Пізня юність як типовий період розгортання студентства. Інтелектуальні й особистісні показники представників студентського періоду. Суперечності та кризи студентського віку. Механізми та результати соціалізації особистості на етапі навчання у ВНЗ. Адаптація студента до умов навчання у вищій школі. Типологія сучасних студентів. Психологічний аналіз учіння студентів.

Ознаки й особливості навчально-професійної діяльності студента. Типові негативні чинники обмежень інтелектуальних функцій студентів. Мотивація професійного вибору та навчальної діяльності студента. Чинники та механізми формування професійної мотивації навчання майбутніх фахівців. Розвиток творчого потенціалу студентів.

Професіоналізм педагогічної діяльності та особистості викладача. Педагогічний професіоналізм як предмет психологічного аналізу. Компоненти педагогічної діяльності викладача та його професіоналізму. Акмеологічний підхід до змісту та виявів професіоналізму сучасного викладача ВНЗ. Вияви професіоналізму педагогічної діяльності викладача. Професіоналізм особистості викладача.

Психологічні засади управління навчальним процесом вищої школи. Види і функції педагогічного управління у ВНЗ. Психологічний аналіз процесу управління у вищій школі. Особливості педагогічного контролю і оцінки навчально-професійної діяльності студента. Вимоги до здійснення педагогічного контролю та оцінки у ВНЗ. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами.

Психологічний аналіз педагогічної взаємодії викладача і студентів. Характеристика рівнів сформованості педагогічних взаємин викладачів і студентів. Зміст педагогічних позицій викладача у спілкуванні зі студентами. Типові суперечності та бар'єри педагогічного спілкування викладача зі студентами. Діалогічне спілкування як умова ефективної педагогічної взаємодії викладача та студентів.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрущенко В. П., Бех І. Д., Волощук І. С., Глузман О. В., Гузій Н. В., Дем'яненко Н. М. Педагогіка вищої школи: підручник / АПН України; Інститут вищої освіти / В. Г. Кремень (ред.). – К.: Педагогічна думка, 2009. – 256 с.
2. Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навч.-метод. посібник / І. С. Булах, Л. В. Долинська. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник. / С. С. Вітвицька – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 383 с.
3. Енциклопедія освіти / за ред. В. Г. Кременя. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 1040 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2012. – 486 с.
5. Кучерявий О. Г. Професійне самовиховання у вищій школі: навч. посібн. / О. Г. Кучерявий. – К. : Освіта України, 2010. – 200 с.
6. Паращенко Л. І., Леонський В. Д., Леонська Г. І. Тестові технології у навчальному закладі: Метод. посібник / О. І. Ляшенко (наук.ред.). – К. : ТОВ «Майстерня книги», 2006. – 217 с.
7. Педагогічні технології у неперервній освіті: Монографія /за ред. С. О. Сисоєвої. – К.: ВІПОЛ, 2011. – 502 с.
6. Руснак І. С., Іванчук М. Г Педагогіка і психологія вищої школи: навч.-метод. посіб. / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2008. – 176 с.
7. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч.-мет. пос. / С. О. Сисоєва – К.: вид «Екмо», 2011. – 320 с.
8. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського союзу: загальна характеристика: Навч. посіб. / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук – Рівне: Овід, 2012. – 352 с.
9. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти (ESG). – К. : ТОВ «ЦС», 2015. – 32 с.
10. Філософія і методологія розвитку вищої освіти України в контексті євроінтеграційних процесів. – К. : Педагогічна думка, 2011. – 320 с.
11. Чернілевський Д. В., Томчук М. І. Педагогіка та психологія вищої школи: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Д. В. Чернілевський, М. І. Томчук. – Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т Ун-ту «Україна», 2006. – 402 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:

лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Методика викладання філологічних дисциплін у ВНЗ

1. КОД: ПНД 2.02

2. НАЗВА: Методика викладання філологічних дисциплін у ВНЗ

3. ТИП: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: перший

5. СЕМЕСТР: 1

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: доц. Соколова А. В.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: ознайомити із теоретичними основами та практичним досвідом викладання філологічних дисциплін у ВНЗ; психолого-педагогічними принципами організації навчальної роботи студентів; опанувати технологію і техніку організації та проведення лекцій, семінарів, практичних і лабораторних занять, консультацій, самостійної та індивідуальної роботи.

У результаті вивчення модуля студент повинен знати:

критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі; форми організації навчання студентів; норми, критерії оцінювання знань та умінь студентів; специфіку застосування новітніх освітніх та інтерактивних технологій у вищій школі; особливості організаторської, координаційної та управлінської діяльності у вищому навчальному закладі; психологічні особистісні якості викладача вищої школи та професійні вимоги до нього;

уміти:

зіставляти прогнозовану мету і завдання з досягнутими результатами, оцінювати їх; організувати самостійну, індивідуальну, науково-дослідну, виховну роботу серед студентів; кваліфіковано аналізувати чинні підручники та посібники, наукові праці з проблем інноваційних технологій викладання філологічних дисциплін у ВНЗ; володіти принципами та практичними навичками дистанційного навчання студентів у процесі засвоєння філологічних дисциплін у ВНЗ.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: методика викладання української мови, методика викладання української літератури.

КОРЕКВІЗИТ: Методика викладання у ВНЗ.

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Загальна характеристика вищої освіти та її складових як системи навчального процесу у ВНЗ. Сутність педагогіки вищої школи: дослідження закономірностей розвитку, виховання і навчання студентів. Предмет, мета, завдання курсу методики викладання філологічних дисциплін у вищій школі. Категоріально-понятійний апарат методики викладання у вищій школі. Методика викладання у вищій школі у системі наук.

Закони, закономірності та принципи навчання. Принципи навчання у вищому навчальному закладі. Принципи активності навчання. Принципи наочності. Принципи систематизації знань.

Поняття про методи, форми та прийоми навчання у вищій школі. Методи

навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності; бінарні методи. Особливості та система організації навчального процесу у вищій школі. Організація виховної роботи у вищій школі.

Технологія та техніка організації та проведення семінарів, практичних, індивідуальних занять. Поняття та типи семінарських, практичних (лабораторних) занять. Традиційні та нетрадиційні семінарські, практичні (лабораторні) заняття. Структура та план-конспект семінарського, практичного заняття в традиційній та активній формах. Карта оцінки практичного (семінарського) заняття.

Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи студентів. Сутність та значення самостійної роботи. Види та форми організації і проведення самостійної роботи. Позитивні сторони і недоліки в організації самостійної роботи студентів. Специфіка організації самостійної роботи із додатковою літературою (словниками, довідниками, науково-педагогічною літературою тощо).

Інноваційні педагогічні технології активізації навчання. Проблеми втілення освітньої технології у ВНЗ. Суб'єкт-суб'єктні стосунки між викладачем та студентами. Психологічна характеристика активного рефлексивного слухання та «Я-повідомлення» в комунікативному процесі викладача зі студентом. Психологічні засоби, методи, прийоми підвищення ефективності професійно-педагогічного спілкування зі студентською аудиторією під час лекції, на семінарських заняттях та іспиті.

Організація проблемного навчання. Види інтенсивних технологій. Модель, порядок і проведення лекційного заняття в традиційній та активній формах. Функції і роль студентів при проведенні лекційного заняття в активній формі. Організація проблемного навчання у ВНЗ.

Організація модульно-рейтингового та кредитно-модульного навчання. Методологічні аспекти організації модульно-рейтингового навчання і підготовки. Особливості та принципи модульного навчання. Формування змісту модулів. Умови для організації модульного навчання. Методика організації курсового і дипломного проектування. Організація практичної підготовки спеціалістів. Керівництво позааудиторною роботою студентів.

Інтерактивні технології в процесі оволодіння змістом філологічних дисциплін у ВНЗ. Тенденції розвитку міжнародного освітнього простору, принципи, глобалізації, неперервне навчання, формальна і неформальна освіта. Національні системи розвитку освіти. Роль класичних університетів та впровадження сучасних наукових знань та новітніх інформаційних технологій.

Майстерність професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна техніка. Концептуальні основи та технологія управління навчально-творчою діяльністю студентів. Педагогічний вплив на розвиток творчої особистості. Методика організації та проведення дидактичних ігор в системі управління навчально-творчою діяльністю студентів.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій. Модульне навчання / А. М. Алексюк – К. : ІСДО, 1993. – 220 с.
2. Ващенко Г. Загальні методи навчання: підручник для педагогів / Г. Ващенко. – К.: Українська видавнича спілка, 1997. – 441 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
4. Волошина Н. Й. Наукові основи методики літератури / Н. Й. Волошина – Київ.: Ленвіт, 2002. – 340 с.
5. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія) : навч. посіб. / О. М. Куцевол. – К. : Освіта України, 2009. – 464 с.
6. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник / В. М. Нагаєв – К.: ЧП, 2007. – 211 с.
7. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія / Г. Л. Токмань. – К.: Міленіум, 2002. – 320 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуально-дослідні завдання.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Теоретичні питання граматики української мови

1. КОД: ПНД 2.03

2. НАЗВА: Теоретичні питання граматики української мови

3. ТИП: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: перший

5. СЕМЕСТР: 1

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: д. філол. н., проф. Колесников А.О.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: систематизувати й поглибити знання студентів з морфології та синтаксису української мови; навчити їх давати об'єктивну оцінку та наукові коментарі граматичним явищам української мови; детальніше розкрити складні мовні явища граматичної будови та різні підходи до їх вивчення і трактування в сучасному мовознавстві.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: особливості граматики як елемента структури мови, її складові; морфологічні класифікації слів у структурі граматики; принципи класифікації частин мови та різні підходи до неї; проблемні питання щодо самостійних та

службових частин мови (центральність/периферійність, статус), щодо одиниць та категорій синтаксичного рівня; видатних мовознавців-граматистів, їх твори та найголовніші наукові теорії; різноманітні концепції граматичного значення в сучасному мовознавстві.

уміти: володіти сучасною метамовою граматики; виконувати морфемний, словотвірний, морфологічний, синтаксичний аналіз мовних одиниць відповідно до вимог вищої школи; розрізняти традиційні і нетрадиційні погляди на граматичні категорії та явища.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: лінгвістика і основи наукових досліджень, методи лінгвістичних досліджень, сучасна українська літературна мова.

КОРЕКВІЗИТ: загальне мовознавство.

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Грамматика як розділ мовознавства та її складові частини. Граматичні одиниці мови і мовлення в структурі української мови. Співвідношення морфології, морфеміки та словотвору.

Лексичне і граматичне значення, їх зв'язок з морфемною структурою слова. Поняття про морфему як мінімальну значущу одиницю. Морф, аломорф та варіант морфеми. Словотворче, формотворче, словозмінне значення. Класифікація (типологія) морфем за значенням, функцією та позицією. Характеристика кореня, корені вільні та зв'язані. Характеристика префіксів, суфіксів, постфіксів. Значущість флексії в граматиці української мови. Питання про формант інфінітива. Поняття про поліафікс (циркумфікс, конфікс, біморфему). Асемантичні сегменти слова: інтерфікси, субморфи (квазіморфеми). Афіксоїди. Афікси субстанціальні та нульові. Питання про нульовий формант у граматиці. Афікси регулярні та нерегулярні, продуктивні та непродуктивні. Основа слова, типи основ. Поняття про морфемний склад, будову та структуру слова. Класифікації структурних типів слів в українській мові.

Морфологія класів слів у структурі граматики. Поняття про граматичне значення, граматичну форму, графему. Типи граматичних форм. Поняття про граматичну категорію, парадигму. Типологія категорій і парадигм. Морфологічні класифікації слів (частини мови, лексико-граматичні розряди, словозмінні класи). Принципи (критерії) виділення частин мови. Причини існування різних класифікацій частин мови і різних поглядів на їх ієрархію. Проблема перехідності, омонімії, амбівалентності у системі морфологічних класів слів.

Іменник як частина мови. Питання про центральність іменника в системі частин мови. Лексико-граматичні розряди іменників: різні погляди на їх склад і структуру. Розряди істот/неістот, осіб/неосіб. Взаємодія з граматичними категоріями. Обчислювані/необчислювані іменники та їх підрозряди. Власні/загальні назви. Граматична категорія роду іменників. Структура категорії, значення і вираження у різних розрядах і класах іменників. Граматична категорія числа іменника. Структура категорії, значення і вираження у різних розрядах і класах іменників. Граматична категорія відмінка

іменника. Структура категорії, значення і вираження у різних розрядах і класах іменників. Типи відміни іменників (центр і периферія). Питання про невідмінювані іменники (нульова відміна). Взаємодія форм і значень у структурі парадигм іменників.

Прикметник як частина мови. Обсяг прикметника. Загальноіменні категорії прикметника. Парадигматика прикметників. Лексико-граматичні розряди прикметників. Перехідність між ЛГР прикметників. Категорія ступеня порівняння прикметника і прислівника. Структура категорії, її значення і вираження.

Числівник як частина мови (проблемність статусу, місця у класифікації, обсягу). Числівник як лексична морфема. Морфологічні розряди числівників; лексичний склад і структура кількісних числівників; структурні розряди числівників (проблеми типології). Особливості парадигматики числівників.

Питання про займенник як частину мови. Критерії виділення морфологічного класу займенників. Пронімінальна семантика. Граматичні розряди займенників за співвідношенням з іншими частинами мови. Семантична класифікація займенників (підстави поділу).

Загальна характеристика та межі прислівника як частини мови. Структурна, синтаксична та семантична класифікація прислівників. Питання про предикативні та модальні прислівники.

Дієслово як частина мови. Питання про його центральність у системі частин мови. Граматичні категорії та ЛГР дієслова. Парадигма дієслова в українській мові. Питання про обсяг дієслівної лексеми. Дієвідмінювані та недієвідмінювані форми дієслова. Граматичний статус інфінітива. Словозміна дієслів. Класи дієслів. Дієвідміна. Перехідність та зворотність. Граматична категорія стану, її семантика, система форм (різні концепції). Граничність. Граматична категорія виду, її семантика, способи творення форм. Одновидові та двовидові дієслова. Граматична категорія часу дієслів. Зв'язок часу і виду. Система форм часу. Граматичні категорії особи, числа і роду. Безособові дієслова. Безособові форми дієприкметникового походження на *-но*, *-то*.

Службові частини мови у граматиці. Прийменник, його семантика і використання. Розряди прийменників за структурою. Типи похідних прийменників. Синтаксична та семантична класифікація прийменників. Сполучники, їх семантика й уживання. Класифікація сполучників за структурою і способом уживання. Сурядні та підрядні сполучники, їх функціональні різновиди. Частка. Класифікація часток за структурою і функцією. Вигук (інтер'єктив) в системі частин мови. Його різновиди.

Синтаксис як складова частина граматики. Питання про одиниці синтаксичного рівня мовної системи, відношення між ними. Категорії синтаксису. Модальність. Предикативність. Особовість/ безособовість. Структурний і комунікативний синтаксис. Проблема актуального членування речення. Порядок слів, наголос та інтонація як засоби актуалізації комунікативно значущих компонентів речення.

Проблематика одиниць та категорій синтаксичного рівня. Члени речення. Проблеми синкретизму другорядних членів речення, детермінативів у структурі речення. Проблема простого ускладненого речення.

Аспекти дослідження складного речення в україністиці. Складносурядні речення. Формально-синтаксична, семантико-синтаксична структура та комунікативна організація складносурядних речень. Види складносурядних речень. Складнопідрядні речення. Принципи класифікації складнопідрядних речень у лінгвістичній теорії. Питання про безсполучникові речення. Проблема зіткнення формального і семантичного критеріїв при класифікації сполучникових і безсполучникових речень. Проблеми типології багатокomпонентних складних речень.

Проблеми лінгвістики тексту. Складне синтаксичне ціле як гіперреченнєве утворення (надфразні єдності). Складне синтаксичне ціле і абзац. Засоби зв'язку речень у складному синтаксичному цілому. Види зв'язку: ланцюжковий, паралельний, мішаний. Період, текст, дискурс. Засоби когезії. Диференціація і класифікація понять тексту і дискурсу.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови: Академічна граматики української мови / І. Р. Вихованець, К. Городенська; За ред. І. Вихованця. – К.: Унів. вид-во «Пульсари», 2004. – 400 с.
2. Городенська К. Г. Українське слово у вимірах сьогодення / К. Г. Городецька – К. : КММ, 2014. – 124 с.
3. Загнітко А. П. Теоретична граматики сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис / А. П. Загнітко. – Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. – 992 с.
4. Загнітко А. П. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект: навчальний посібник / А. П. Загнітко. – Донецьк: ДонНУ, 2009. – 137 с.
5. Колесников А. О. Морфологія українських південнобесарабських говірок: генеза і динаміка / А. О. Колесников. – Ізмаїл : СМІЛ, 2015. – 676 с.
6. Українська мова. Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін.]. – [3-є вид.]. – К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2007. – 856 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуально-дослідні завдання.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Український літературний процес кінця ХХ - початку ХХІ ст.

1. КОД: ПНД 2.04

2. НАЗВА: Український літературний процес кінця ХХ – початку ХХІ ст.

3. ТИП: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: перший

5. СЕМЕСТР: 2

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: проф. Райбедюк Г. Б.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни:

розкрити основні тенденції українського літературного процесу кінця ХХ–початку ХХІ ст. на тлі світового художнього досвіду; ознайомити студентів із сучасним українським письменством у його найяскравіших та найприкметніших проявах.

У результаті вивчення модуля студент повинен знати:

- категоріальну матрицю літературного процесу, його внутрішні фактори та зовнішні чинники;
- традиційні та новітні методології літературознавства;
- найважливіші художньо-мистецькі факти та явища українського літературного процесу кінця ХХ – початку ХХІ ст.;
- типи стильових дискурсів та естетичні практики сучасних письменників;
- дискусійні проблеми сучасного літературного процесу;
- знакові художні твори українських письменників останніх десятиліть;
- сучасні науково-теоретичні та літературно-критичні джерела;

вміти:

- орієнтуватись у складній взаємодії художніх дискурсів і створити об'єктивну картину сучасного літературного процесу;
- висвітлити прикметні факти національного літературно-мистецького життя у світовому контексті;
- вільно володіти понятійним апаратом традиційного та модерного літературознавства;
- кваліфіковано аналізувати різножанрові твори сучасних письменників з погляду їх естетичної вартості, гуманістичної спрямованості та культуротворчої цінності;
- виявляти індивідуальні модуси творчої репрезентації сучасних авторів у ситуації літературної поліфонії;
- визначити місце і роль регламентованих програмою письменників у літературному процесі, представити їх оцінку в сучасному науково-критичному дискурсі.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: вступ до літературознавства, історія української літератури.

КОРЕКВІЗИТ: порівняльне літературознавство, сучасна світова література.

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Літературний процес та його категорії.

Загальне поняття про літературний процес. Історичний характер розвитку художнього письменства. Внутрішні фактори та зовнішні чинники

літературного процесу (традиції та новаторство, пародіювання, наслідування, репродукція та ін.). Види художньої взаємодії (міжнаціональна, внутрішньонаціональна). Основні категорії літературного процесу: літературна епоха, літературний напрям, творчий метод, літературна течія, літературна школа.

Складові літературного процесу (художній дискурс, теоретико-літературний сегмент, літературно-наукова критика, видавнича сфера). Антологізація літературних явищ як факт літературного процесу сьогодення. Поняття «літературний процес» у сучасному науковому дискурсі: дискусійні моменти, нові вектори трактування.

Загальні тенденції українського літературного процесу к. ХХ – поч. ХХІ ст.

Культурно-історичні передумови розвитку сучасного літературного процесу. Міждисциплінарний контекст сучасної літератури: національний та світовий вимір. Пошук нових естетичних способів моделювання та зображення дійсності. Стильова поліфонія, синтез традиційного та постмодерного художніх дискурсів. Пошуки нових форм і структур творчості. Відмежування літератури від ідеологічного простору. Функціонування різних естетичних практик сучасних письменників. Гостра постановка проблем вибору, повноцінного існування нації та свободи індивідуальності. Піднесення ролі українського слова в розвитку нації, входження у світовий контекст.

Постмодернізм в українській літературі кінця ХХ ст., його специфічні риси: інтертекстуальність, іронічність, еkleктизм, елітарність, масовість, мовна стилізація, карнавальність, театралізація тощо. Дискусії в українському літературознавстві навколо постмодернізму загалом та його національного модусу зосібна.

Літературні дискусії к. ХХ– поч. ХХІ ст.: перебіг, естетичні наслідки. Літературні школи та групи порубіжжя ХХ – ХХІ ст. Проблема літературних генерацій в українському письменстві останніх десятиліть. Альтернативні письменницькі об'єднання, їх естетичні платформи, творчі здобутки/прорахунки. Сучасні літературно-мистецькі альманахи, часописи.

Прикметні тенденції сучасної літератури: антропологічний вектор відображення буття й осягнення місця людини в ньому; домінування онтологічних універсалій та екзистенційних характеристик особистості у творах сучасних письменників; модернізована версія міфологізму, театралізація дійсності як засіб розбудови нової художньої реальності. Естетичний вимір історіософської проблематики в постмодерністському дискурсі. Активізація художньої біографістики. Література сьогодення перед викликом масової культури. Сучасна українська література в межах колоніального та постколоніального просторів.

Жанрово-стильовий ландшафт сучасної української літератури.

Синкретизм художньо-стильових течій у сучасній літературі. Традиційна стилістика і модерне письмо. Межові стильові явища в усіх жанрових різновидах літератури останніх десятиліть.

Поетичний дискурс у сучасній українській літературі. Нові естетичні виміри поезії шістдесятників (Д. Павличко, Б. Олійник, І. Драч). Нові якості творчості Л. Костенко: філософське осягнення часу в збірці «Річка Геракліта»; міфологічність збірки «Мадонна перехресть»; естетичний вимір художньої історіософії в романі «Берестечко».

Повернення поезії постшістдесятників (80–90-ті рр.) у річище світоглядно-естетичної плюральності. Вивільнення з-під влади соціально-історичного детермінізму представників «київської школи» (В. Кордун, М. Воробйов, М. Григорів, В. Голобородько). Переміщення проблематики віршів у позачасові онтологічні, етичні та суто естетичні сфери. Орієнтація на асоціативний вільний вірш.

Міфопоетична модель світу в ліриці вісімдесятників (В. Голобородько, В. Герасим'юк). Інтелектуальні медитації інакомислення І. Римарука. Класична стилістика поета. Синтез традиції та модерну в поезії І. Малковича. Своєрідність езотеричного умовно-асоціативного письма поета, тяжіння до притчевості й алегорії.

Постмодерністські акценти української поезії 80-90-х рр. (гротеск, епатаж, художній абсурд). Естетичні стратегії літературних груп: «Бу-Ба-Бу», «ЛуГоСад», «Пропала грамота».

Поетична творчість «дев'яностиків» (І. Андрусак, С. Процюк, І. Ципердюк та ін.). Риси постмодернізму в авторському тексті С. Жадана. Художні моделі топосу міста у творчості П. Вольвача. Неканонічна традиційність поета. «Жіноча поезія» 80-90-х рр. XX ст: ідейний зміст, художні особливості, представники (Н. Білоцерківець, О. Пахльовська, М. Кіяновська та ін.).

Знакові художні явища української поезії останнього десятиліття. Жанрово-тематичний спектр: історіософські візії у творчості Л. Горлача, синтез ліричного й епічного начала у збірці «Знак розбитого ярма»; закарпатський ареал художньої картини світу лірики П. Мідянки (зб. «Луйтра в небо»); експериментальна поезія Ю. Буряка (зб. «Не мертве море»); віталістичний пафос воєнного дискурсу в ліриці Б. Гуменюка (збірка «Вірші з війни»); Революція гідності та подвиг Небесної сотні в художньому осмисленні українських поетів (А. Багряна, А. Дмитрук, М. Савка та ін.).

Типи дискурсів у сучасній українській прозі. Реалістична і романтична моделі постмодерного синтезу батьківсько-материнського коду. Неонародництво та неопозитивізм як засади творчості прозаїків старшого покоління (Ю. Мушкетик, Р. Іваничук, В. Дрозд, П. Загребельний та ін.).

Літературні школи у сучасній прозі: київсько-житомирська (Вал. Шевчук, В. Медвідь, Є. Пашковський) та галицько-станіславська (Ю. Андрухович, Ю. Винничук, Ю. Іздрик). Поєднання фантастичних, демонологічних, необарокових, постмодерністських рис у творчості Вал. Шевчука. Наративне поле прозопису Ю. Андруховича, карнавальна модель авторської картини світу. Біблійна притчевість романів Є. Пашковського, есхатологічно-іронічний дискурс у творчості письменника. Поетика неотрадиціоналізму в прозі В. Медвідя, авторський варіант стилю «потоків свідомості». Проблема

екзистенційного вакууму в сучасній українській малій прозі. Елітарне письмо О. Забужко. Естетична концепція «жіночої» прози порубіжжя (Є. Кононенко, Г. Тарасюк та ін.). Дискусії навколо основних засад феміністичної естетики. Концепт самотності в екзистенційній сфері сучасної прози. Естетичне дисидентство О. Лишеги. Жанрово-стильові особливості роману-біографії у творчості сучасних прозаїків (С. Процюк, М. Слабошпицький).

Тематичний спектр української прози останніх десятиліть. Тема родової пам'яті в романі «Епізодична пам'ять» Л. Голоти. Глоризація національної історії в романі «Чорний Ворон» В. Шкляра. Екзистенційна проблематика роману «Музей покинутих секретів» О. Забужко. Роман Г. Пагутяк «Слуга з Добромиля»: ірраціональний вимір тексту. Тема духовного збагачення особистості в романі «Криничар» М. Дочинця. Трагічна домінанта роману «Солодка Даруся» М. Матіос. Проблема обездуховлення нації та людства в романі «Записки українського самашедшого» Л. Костенко. Роман «Час смертохристів» Ю. Щербака як текст-пересторога; ознаки гротескно-притчевого письма. Тема апокаліптичних візій у прозі про сучасну війну Л. Пономаренко (кн. «Нехворощ») та Г. Вдовиченко (роман «Маріупольський процес»).

Сучасна українська драматургія і театр як «діагностична модель суспільства» (О. Бондарєва). Тенденції розвитку сучасної драматургії: тематична багатоплановість, риси посмодернізму, драми абсурду. Ідеї, конфлікти, характери в новітній українській драматургії. Жанри сучасної драматургії: трагікомедія, трагедія, історична драма, драматична поема, містерія та ін.

Театр авангарду к. 80-х – поч. 90-х рр. (А. Жолдак, Б. Озеров). Неприйняття традиційних норм, своєрідна втеча від реальності, апокаліптичне мислення драматургів. Експериментальна драматургія А. Дяченка (парадоксальність сюжету, динамічна інтрига). Традиція «театру в театрі» як засіб моделювання світу у творчості сучасних письменників. Людина та світ у драматичних творах Я. Стельмаха та О. Ірванця. Проблема вибору в п'єсах А. Вишневського, О. Погребінської, О. Росича. «Паралельний» світ у драматичних творах Неди Нежданої (збірка «Провокація іншості»). Акцентація експерименту в драматургії А. Крима, новий контекст у трактуванні письменником світових образів та сюжетів.

Еміграційний дискурс у літературному процесі останніх десятиліть.

Сучасна еміграційна література: стилі, покоління, творчі індивідуальності. Нерепрезентантні лірика репрезентантів «ню-йоркської групи»: універсальний художній світ Богдана Рубчака; деструкція усталеного в ліричному наративі Богдана Бойчука; екзистенційна проблематика в поезії Юрія Тарнавського. Герметизація тексту Емми Андієвської: сюрреалістичний код поезики: мистецьке інобуття в сонетарії поетеси; експериментальна проза письменниці. Виміри сакрального в різножанровій творчості Віри Вовк: сакральне у просторі художньої реальності (домінантні образи й мотиви); жанрово-стильова репрезентація поезики сакрального; об'єктивація сакрального в мові прозових і поетичних творів письменниці. Творчі дебюти

сучасних еміграційних авторів. Еміграційний текст у сучасному науковому дискурсі.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Агеєва В. П. Жіночий простір : феміністичний дискурс українського модернізму : [монографія] / В. П. Агеєва. – К. : Факт, 2003. – 320 с.
2. Анісімова Н. П. На зламі культурних епох: поезія покоління 80-х років ХХ ст. у системі пізнього українського модернізму : [монографія] / Н. П. Анісімова; Бердян. держ. пед. ун-т, Ін-т філол. та соц. комунікацій. – Бердянськ : Ткачук О. В., 2012. – 526 с.
3. Астаф'єв О. Г. Образ і знак : Українська емігрантська поезія у структурно-семіотичній перспективі : [монографія] / О. Г. Астаф'єв. – К. : Наукова думка, 2000. – 268 с.
4. Бондарева О. Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті : поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання [монографія] / О. Є. Бондарева. – К. : Четверта хвиля, 2006. – 510 с.
5. Галета О. Від антології до онтології: антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця ХІХ- початку ХХІ століття : [монографія] / О. Галета. – К. : Смолоскип, 2015. – 640 с.
6. Гундорова Т. І. Український літературний постмодерн / Т. І. Гундорова; Ред. Богдана Матіяш. – К. : Критика, 2005. – 264 с.
7. Констанкевич І. М. Сучасна українська література : стилі, покоління, творчі індивідуальності : [навчальний посібник] / І. М. Констанкевич, В. Г. Сірук. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 328 с.
8. Саєнко В. П. Сучасна українська література : [компендіум] / В. П. Саєнко. – Одеса : Астропринт, 2014. – 352 с.
9. Сучасна українська література кінця ХХ ст. – початку ХХІ ст. / Упорядкував, текстів, передм., підготовка навч.-метод. матеріалів І. М. Андрусяка. – К. : Школа, 2006. – 464 с.
10. Українська діаспора : літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості / Упорядк. В. А. Просалової. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2012. – 516 с.
11. Українська літературна критика ХХ століття : Антологія : у 2-х т. – К. : Наукова думка, 2015. – Т. 1. – 717 с.
12. У пошуку театру : Антологія молоді драматургії / упоряд. Н. Мірошніченко. – К. : Смолоскип, 2003. – 545 с.
13. Філоненко С. О. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр : [монографія] / С. О. Філоненко. – Донецьк : ЛАНДОН–ХХІ, 2011. – 432 с.
14. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза : Постмодерний період: [навчальний посібник] / Р. Б. Харчук. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 248 с.
15. Юрчук О. О. У тіні імперії : Українська література у світлі постколоніальної теорії : [монографія] / О. О. Юрчук. – К. : ВЦ «Академія», 2013. – 224 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: екзамен

Поточний та підсумковий контроль здійснюється відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Професійні вибіркові дисципліни (за вибором факультету)

Київські неокласики

1. КОД: ДВВФ 01

2. НАЗВА: Київські неокласики

3. ТИП: вибірковий

4. РІК НАВЧАННЯ: перший

5. СЕМЕСТР: 1

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: проф. Райбедюк Г. Б.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни:

висвітлити комплекс теоретичних та історико-літературних проблем, пов'язаних із творчістю київських неокласиків (М. Зерова, М. Рильського, П. Филиповича, М. Драй-Хмари, О. Бургардта-Юрій Клена); розглянути їх доробок (художній, перекладацький, науковий) у генетичному зв'язку й типологічних співвідношеннях із відповідними мистецькими явищами європейської культури з необмеженим часово-просторовим діапазоном.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: фундаментальні художньо-стильові підстави класицизму (неокласицизму); типодиференційні ознаки поетики неокласицизму в художній творчості київських неокласиків (М. Зерова, М. Рильського, П. Филиповича, М. Драй-Хмари, О. Бургардта-Юрія Клена); джерела естетики і поетики київських неокласиків; особливості індивідуального стилю кожного з неокласиків; художні тексти, переклади та наукові праці репрезентантів неокласичного угруповання; аксіологічну сутність національного та загальнолюдського в художній системі неокласиків;

вміти: ідентифікувати на теоретичному рівні існуючі поняття, пов'язані з термінами «класицизм» і «неокласицизм»; розкрити специфіку художньої трансформації тенденцій класицизму (неокласицизму) в авторський текст кожного з неокласиків; охарактеризувати неокласичний тип художньої свідомості в контексті різнотипних літературно-наукових дискурсів 1920-х років; здійснити цілісний аналіз неокласичного тексту на сучасних методологічних засадах; обґрунтувати індивідуальні модули науково-творчої репрезентації естетичної доктрини київських неокласиків.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

10. Пререквізит: історія української літератури ХІХ – поч. ХХ ст.; історія зарубіжної літератури ХІХ – поч. ХХ ст.; вступ до літературознавства.

Кореквізит: історія української літератури ХХ ст.; теорія літератури, порівняльне літературознавство.

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Фундаментальні художньо-стильові підстави класицизму (неокласицизму). Теоретичні засади поетики класицизму (неокласицизму). Атрибутивні ознаки класицистичної естетичної парадигми. Нормативна поетика класицизму. Модифікації європейського класицизму. Естетичні принципи французького «Парнасу». Репрезентативні мистецькі явища українського класицизму. Перманентна лінія класицизму від давньої пори до сьогодення в українській та світовій літературі.

Естетична доктрина київських неокласиків (М. Зерова, М. Рильського, П. Филиповича, М. Драй-Хмари, О. Бургардта-Юрій Клена).

Традиції європейського класицизму (неокласицизму) у творчості київських неокласиків. Генетичний зв'язок і типологічні співвідношення з відповідними мистецькими явищами європейської культури. Синтез національного та загальнолюдського в естетичній концепції репрезентантів неокласичного кола. Джерела естетики і поетики. Естетичні пріоритети. Культурологічна парадигма різноаспектної діяльності (поетична творчість, перекладацтво, наукові студії). Інтертекстуальне прочитання доробку київських неокласиків. Національна самоідентифікація «грона п'ятірного».

Сфери науково-творчої діяльності київських неокласиків.

Науково-критичний діапазон спадщини неокласиків. Жанровий та проблемно-тематичний спектр наукового доробку. Неокласична концепція розвитку національного письменства як повноцінної європейської літератури. Ідея взаємозв'язку та взаємозбагачення літератур. Порівняльно-історичне літературознавство неокласиків як передумова української компаративістики. Індивідуальні наукові теми (літературно-критична діяльність М. Зерова; академічне шевченкознавство П. Филиповича; лесезнавство М. Драй-Хмари; компаративні студії О. Бургардта). Естетичні критерії в охопленні широкого кола проблем літературознавства.

Поетична творчість. Художній доробок неокласиків. Мотивна структура лірики. Спільні ознаки художньої поетики: елітарність, інтелектуалізм, естетизм, інакомовлення, оперте на міфологічно-античний арсенал образності, філософське вирішення теми, дистанціювання від громадянської проблематики, мовний лаконізм, культивування довершених класичних форм у поезії. Інтертекстуальні джерела поетики. Розмаїття художніх візій неокласиків. Індивідуальний модус творчої репрезентації представників «грона п'ятірного», особливості мистецького самовираження. Національна і світова культура в художньому осягненні репрезентантів неокласичного угруповання: паритетний діалог художніх свідомостей.

Перекладацька діяльність. Амплітуда перекладацьких інтересів неокласиків. Референтне коло авторів у перекладацькій практиці кожного з неокласиків (від античної поезії, фінського епосу до сучасної їм європейської літератури). Індивідуальні перекладацькі зацікавлення. Конгеніальність перекладів неокласиків, їх різновиди та формальні аспекти. Внесок неокласиків у теорію та історію національного та світового перекладацтва.

Місце і роль науково-творчого доробку неокласиків у національно-мистецькому контексті ХХ століття. Неокласики в науково-критичному дискурсі. Видавнича доля спадщини репрезентантів «грона п'ятірного».

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Агеєва В. П. Київські неокласики / В. П. Агеєва. – К. : Факт, 2003. – 352 с.
2. Гроно нездоланих співців : [навчальний посібник для вчителів та учнів старших класів середньої школи]. – К. : Український письменник, 1997. – 285 с.
3. Історія української літератури ХХ століття : [підручник] : у 2 кн. / За ред. В. Г. Дончика. – К. : Либідь, 1998. – Кн. 1. – 464 с.
4. Історія української літератури ХХ – поч. ХХІ ст. : [навчальний посібник] : у 3 т / За ред. В. І. Кузьменка. – К. : Академвидав, 2013. – Т. 1. – 592 с.
5. Камінчук О. А. Художній дискурс української поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст. : [монографія] / О. А. Камінчук. – К. : Педагогічна преса, 2009. – 352 с.
6. Київські неокласики : [антологія] / Упор. Н. Котенко. – К. : Смолоскип, 2015. – 920 с.
7. Павличко С. Д. Дискурс модернізму в українській літературі : [монографія] : 2-е вид., перероб. і доп. / С. Д. Павличко. – К. : Либідь, 1999. – 447 с.
8. Райбедюк Г. Б., Томчук О. Ф. Вивчення творчості київських неокласиків : [навчально-методичний посібник] / Г. Б. Райбедюк, О. Ф. Томчук. – Ізмаїл : СМІЛ, 2010. – 348 с.
9. Райбедюк Г. Б. Діалог художніх свідомостей : дисиденти-неокласики : [збірник статей] / Г. Б. Райбедюк. – Ізмаїл : СМІЛ, 2011. – 307 с.
10. Райбедюк Г. Б., Томчук О. Ф. Неокласики : естетична система та персоналії : [навчальний посібник] / Г. Б. Райбедюк, О. Ф. Томчук. – Ізмаїл : СМІЛ, 2005. – 351 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:

лекції, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: залік.

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Творчість українських поетів-дисидентів

1. КОД: ДВВФ 02

2. НАЗВА: Творчість українських поетів-дисидентів

3. ТИП: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: перший

5. СЕМЕСТР: 2

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: проф. Райбедюк Г. Б.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни:

висвітлити комплекс теоретичних та історико-літературних проблем, пов'язаних із творчістю українських поетів-дисидентів (І. Світличного, В. Стуса, І. Калинця, Т. Мельничука, С. Сапеляка); сформуванню розуміння естетичної природи дисидентського тексту.

У результаті вивчення модуля студент повинен знати:

- суспільно-політичні та культурно-мистецькі передумови виникнення дисидентського руху в Україні;
- філософські підстави формування дисидентського типу свідомості; джерела естетики і поезики дисидентів;
- особливості індивідуального стилю митців-дисидентів;
- художні та науково-публіцистичні тексти репрезентантів дисидентського кола;
- місце літературного дисидентства в національному історико-літературному процесі другої половини ХХ століття;

вміти:

- виявляти найпримітніші факти інакодумства в українському історико-літературному процесі другої половини ХХ століття;
- визначати понятійний апарат системного аналізу поезії дисидентів, зумовлений її специфікою;
- характеризувати тип художньої свідомості інакодумців;
- розмежовувати ідеологічний та естетичний дискурси дисидентського тексту;
- виявляти ресурси індивідуальної поезики митців-дисидентів у системній єдності з іншими сферами діяльності.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: історія української літератури ХХ століття, історія України, філософія, психологія.

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Становлення дисидентського дискурсу в межах шістдесятництва.

Місце і роль шістдесятників у процесі лібералізації духовного життя в Україні. Шістдесятництво у літературознавчій та історичній термінології. Соціально-історичні передумови виникнення шістдесятництва. Духовні витoki шістдесятництва. Діалог із Т. Шевченком. Шістдесятництво як соціально-психологічний і художній тип свідомості. Світоглядно-естетичні ідеї шістдесятників. Правдoборче кредo шістдесятників. Індивідуалізм і соборність в естетичній концепції шістдесятників. Стилoвий портрет шістдесятництва. Романтичні домінанти лірики. Громадянський пафос як універсальна якість художньої творчості шістдесятників. Національний код лірики шістдесятників. Гуманістичний дискурс у творчості шістдесятників. Шістдесятництво як предтеча дисидентського руху. Етичні полюси шістдесятництва. Дисидентська гілка.

Інтелектуальний нонконформізм в Україні в 60-70-х рр. ХХ ст.: історико-літературний аспект.

Формування нонконформістської позиції в середовищі творчої інтелігенції. Офіційні (державні) форми нейтралізації бунтівливого мислення шістдесятників. Державна політика в галузі літератури як чинник нонконформізму. Протистояння та «пряmostояння» (В. Стус) шістдесятників-інакодумців. Резонансні розправи з непокірними шістдесятниками. Рух опору в Україні. Перший колективний виступ дисидентів. Інтелектуальний нонконформізм в Україні в 60-70-х рр. ХХ ст.: культурно-історичний аспект. Перший «покіс» інакодумців, його наслідки. «Генеральний погром» нонконформістів. Український самвидав як альтернативна складова літературного процесу 1960–70-х рр. Українська Гельсінська спілка в русі опору інакодумців. Місце і роль ПЕН-клубу в боротьбі за свободу слова.

Літературне дисидентство як феномен політики й феномен мистецтва слова.

Українське дисидентство: суспільно-політична позиція й літературна концепція. Філософський автопортрет дисидентства. Християнсько-екзистенційне окреслення етики в'язнів сумління. Джерела естетичної концепції дисидентів. Суспільний протест як одна із складових естетичного та етичного кодексу дисидентів. Пафос стоїцизму як філософська основа творчості. Параметри художнього світу дисидентів. Антропологічний вимір дисидентського тексту. Дисидентська поезія в інтерпретаційній парадигмі сучасного літературознавства. Наукова правочинність дефініції «літературне дисидентство»: дискусійність проблеми.

Художня творчість поетів-дисидентів: модуси індивідуальної репрезентації.

Іван Світличний. Естетичні пріоритети І. Світличного. Культурологічна парадигма художньої творчості. Інтертекстуальне поле лірики. Екзистенційний вимір авторського тексту. Антропологічні домінанти художньої аксіології І. Світличного.

Василь Стус. Автентичність буття як прояв самототожності В. Стуса. Морально-етична та екзистенційно-національна проблематика в художній творчості поета. Метафізична складова індивідуального художнього мислення. Образна сфера та мотивна структура поезії В. Стуса. Інтертекстуальне прочитання художньої творчості митця. Свобода як фундаментальний екзистенціал літературної присутності. Самота як духовний код художньої свідомості В. Стуса. Аспекти модерного стилю В. Стуса. Індивідуальна версія сюрреалізму. Формальні аспекти поезици.

Ігор Калинець. Національний Космо-Психо-Логос в естетичній системі І. Калинця. Фольклорно-міфологічна закоріненість лірики. Язичницько-християнський синкретизм як основа поетичного моделювання світу в художній творчості поета. Маркери етнічного міфосвіту І. Калинця. Формально-змістові виміри в'язничної поезії І. Калинця. Бароковий дискурс у художній творчості митця. Жанрово-строфічні домінанти в поетичному доробку І. Калинця.

Микола Руденко. Вхідження М. Руденка в літературний процес.

Кон'юнктурність поезії 40-50-х років. Відмежування від влади. «Прозріння» поета і трансформація художньої образності творів. Синтез публіцистичного, філософського та ліричного начал у поезії М. Руденка. Мотивна структура в'язничної лірики. Космізм художнього мислення М. Руденка. Авторська модель світу. Жанрова матриця поезії М. Руденка. Емоційно-інтонаційна палітра лірики, індивідуальні ресурси поетики.

Тарас Мельничук. Містичні колізії життєвої і творчої біографії Т. Мельничука. Синтез кодів різних горизонтів сприйняття життя в художній творчості поета. Усепроникність національного духу в авторському тексті. Міфологічні основи художнього мислення поета. Творчість Т. Мельничука в контексті українського есхатологічного міфу Фольклорна традиція та авторське «Я» в поезії Т. Мельничука. Модерністська концепція традиційних образів у ліриці поета. Формальні аспекти індивідуальної мистецької манери Т. Мельничука.

Степан Сапеляк. Знакова система національного простору в ліриці С. Сапеляка. Громадянська риторика тексту. Синтез релігійної філософії та агіографічної літературної традиції у творчій практиці митця. Поезія С. Сапеляка: біблійна генеза й авторський текст. Маркери сакрального поля лірики. Специфіка функціонування фольклорної поетики в авторському тексті митця. Модифікація параболічно-притчевих жанрів (молитва, житіє, псалом, тренос) у художній творчості С. Сапеляка як маркер індивідуального стилю.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Баран В. К. Україна 1950 – 1960-х рр. : еволюція тоталітарної системи / В. К. Баран. – Львів : Ін-т. українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1996. – 448 с.
2. Захаров Б. Є. Нарис історії дисидентського руху в Україні (1956-1987) / Б. Є. Захаров. – Харків : Фоліо, 2003. – 144 с.
3. Історія української літератури ХХ століття : [підручник] : у 2 кн. / За ред. В. Г. Дончика. – К. : Либідь, 1998. – Кн. 2. – 456 с.
4. Касьянов Г. В. Незгодні : українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років / Г. В. Касьянов. – К. : Либідь, 1995. – 224 с.
5. Петровський В. В., Радченко Л. О., Семененко В. І. Історія України : неупереджений погляд : Факти. Міфи. Коментарі / В. В. Петровський, Л. О. Радченко, В. І. Семененко. – Харків : ВД «Школа», 2007. – 529 с.
6. Райбедюк Г. Б. Вивчення творчості українських поетів-дисидентів : [навчально-методичний посібник] / Г. Б. Райбедюк. – Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2012. – 540 с.
7. Райбедюк Г. Б. Творчість українських поетів-дисидентів [навчальний посібник] : у 2 ч. / Г. Б. Райбедюк. – Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2006. – Ч. 1. – 132 с.
8. Райбедюк Г. Б. Творчість українських поетів-дисидентів [навчальний посібник] : у 2 ч. / Г. Б. Райбедюк. – Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2006. – Ч. 2. – 145 с.
9. Райбедюк Г. Б. Діалог художніх свідомостей : дисиденти-неокласики : [збірник статей] / Г. Б. Райбедюк. – Ізмаїл : СМІЛ, 2011. – 307 с.

10. Рарицький О. А. Партитура тексту і духу (Художньо-документальна проза українських шістдесятників) / О. А. Рарицький. – К. : Смолоскип, 2016. – 448 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:

лекції, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Порівняльне літературознавство

1. КОД: ДВВФ 03

2. НАЗВА: Порівняльне літературознавство

3. ТИП: вибірковий

4. РІК НАВЧАННЯ: перший

5. СЕМЕСТР: 2

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: проф. Райбедюк Г. Б.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни:

сформувати у студентів уявлення про світовий літературний процес як систему національних літератур у їх мистецькій унікальності; поглибити пізнання національного письменства в міждисциплінарних контекстах крізь призму генетичних, контактних, типологічних, інтертекстуальних підходів та імагологічних студій.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати:

найвагоміші досягнення у сфері порівняльного літературознавства на синхронному та діахронному рівнях; теорію і методологію дослідження генетично-контактних зв'язків між літературами різних народів різних епох; засадничі принципи порівняльного вивчення літератур у зв'язках з іншими мистецтвами й гуманітарними науками; рівні порівняльно-типологічного вивчення літературних явищ; структуру порівняльної поетики; сутність імагології (етноімагології) як галузі компаративістики; форми та механізми міждисциплінарного процесу; різновиди та особливості типологічних сходжень; теорію і практику художнього перекладу; сучасні методології порівняльного літературознавства;

вміти:

використовувати ресурси сучасної методології та методики компаративного аналізу літератури; застосовувати різні підходи до порівняльно-типологічного дослідження літературних явищ, окремих художніх творів; компетентно оцінювати літературні явища крізь призму контактної-генетичних зв'язків і типологічних паралелей; аналізувати твори художньої літератури з позицій ідейно-естетичної цілісності на рівні порівняльної поетики

як багаторівневої структури; здійснювати класифікацію форм міжлітературного процесу; проводити порівняльні студії різних рівнів, аналізувати й зіставляти художні твори та явища всього жанро-видового спектру; визначати конкретно-національний ракурс імагологічних студій; аналізувати художні переклади за критеріями адекватності/неадекватності та з позиції їх конгеніальності; створювати есе компаративно-проблемного характеру; вільно користуватися довідковою літературою з проблем порівняльного літературознавства.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: вступ до літературознавства, теорія літератури, історія української літератури, історія світової літератури.

КОРЕКВІЗИТ: історія літературних напрямів і шкіл, культурологія.

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Порівняльне літературознавство як наука.

Предмет і завдання порівняльного літературознавства. Структура компаративістики. Статус порівняльного літературознавства в системі гуманітарних дисциплін. Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів. Взаємини із суміжними галузями. Еволюційні етапи порівняльного літературознавства: національна і світова практика. Літературна компаративістика на сучасному етапі.

Рівні компаративістики.

Порівняльно-типологічний підхід до аналізу літературних явищ. Синхроністична та діахроністична типологія. Генетично-контактні зв'язки в літературі, діапазон і механізм дії. Тематологічні зіставлення. Компаративна генетика. Рівень літературних стилів і напрямів. Концепція інтертекстуальності у структурі порівняльного літературознавства. Типи міжтекстової взаємодії. Форми інтертекстуальності. Художній переклад як форма міжлітературних взаємин. Історичні види і форми перекладу. Конгеніальність художнього перекладу.

Літературна етноімагологія. Українська література у світовому контексті. Проблема національного характеру і національного образу світу. Національні стереотипи в дискурсивному освітленні. Національні образи народів у рецепції інших етносів та регіонів. Україна в рецепції Заходу і Сходу.

Наукові школи в літературній компаративістиці.

Французька літературна компаративістика в європейському континуумі. Школа американської компаративістики: генеза, історія, характеристика. Панорама німецькомовного порівняльного літературознавства. Російське порівняльне літературознавство: традиції, сучасний стан. Польська компаративістика: проблеми історії та теорії. Інші школи компаративістики.

Порівняльне літературознавство в Україні: генеза, еволюція, становлення, сучасний етап.

Початковий методологічний етап українського порівняльного літературознавства (М. Драгоманов, І. Франко, М. Сумцов, М. Дашкевич). Порівняльні студії неокласиків. Засадниче значення компаративних студій Д. Чижевського. Українська компаративістика другої половини ХХ – початку ХХІ століття (Г. Вервес, Д. Наливайко, Р. Гром'як, І. Папуша, Є. Нахлік та ін.).

Стан і тенденції порівняльних студій у сучасній Україні. Наукові центри компаративістики..

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Будний В. В., Ільницький М. М. Порівняльне літературознавство : [підручник] / В. В. Будний, М. М. Ільницький. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська акаме́дія», 2008. – 430 с.
2. Гурдуз А. І. Літературна компаративістика : [навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / А. І. Гурдуз. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2008. – 72 с.
3. Дюришин Д. Теория сравнительного изучения литературы [пер. со словац. И. А. Богдановой; предисл. Ю. В. Богданова] / Д. Дюришин. – М. : Прогресс, 1979. – 320 с.
4. Жирмунский В. М. Сравнительное литературоведение. Восток и Запад / В. М. Жирмунский. – Л. : Наука, 1979. – 495 с.
5. Кшевецький В. С. Порівняльне літературознавство : Навчально-методичний посібник. Видання друге, доповнене / В. С. Кшевецький. – Кам'янець-Подільський : ПП Зволейко Д. Г., 2012. – 140 с.
6. Література. Теорія. Методологія [пер. польськ. С. Яковенка; упорядкув. і наук. ред. Д. Уліцької]. – 2-ге вид. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська акаме́дія», 2008. – 543 с.
7. Літературознавча компаративістика : навчальний посібник / Ред. Р.Т. Гром'як., упоряд. : Р.Т. Гром'як, І. В. Папуша. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТДПУ, 2002. – 331 с.
8. Наливайко Д. С. Теорія літератури й компаративістика / Д. С. Наливайко. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 347 с.
9. Національні варіанти літературної компаративістики / Національна академія наук України; Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка; Д. С. Наливайко, Т. Н. Денисова, О. В. Дубініна та ін. – К. : Видавничий дім «Стилос», 2009. – 750 с.
10. Сучасна літературна компаративістика : стратегії і методи : [антологія] / За заг. ред. Д. С. Наливайка. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. – 487 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Історія українського літературознавства

1. **КОД:**ДВВФ 04
2. **Назва:** Історія українського літературознавства
3. **ТИП:** вибірковий

4. **РІК НАВЧАННЯ:** перший
5. **СЕМЕСТР:** 1
6. **КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 6
7. **ЛЕКТОР:** доц. Томчук О. Ф.
8. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

Завдання дисципліни: розкрити специфіку та основні закономірності розвитку українського літературознавства; ознайомити студентів із кращими зразками різних літературознавчих жанрів, із стильовими особливостями творчості регламентованих програмою вчених-літературознавців; сформуванню розуміння національної ідентичності, гуманістичної спрямованості та естетичної природи оцінки художніх явищ репрезентантами літературознавчої науки України.

У результаті вивчення модуля студент повинен знати:

предмет і структуру літературознавства, зв'язок з іншими гуманітарними дисциплінами; специфіку науки про літературу; методологію літературознавчих досліджень; основні аспекти і принципи вивчення літературних феноменів; різні підходи щодо періодизації історії українського літературознавства; історіографію літературознавства, генезу його становлення; основні етапи розвитку давнього і класичного літературознавства; загальні тенденції розвитку літературознавства у XIX-XX ст.; становлення і нищення шкіл та напрямів у літературознавстві 20-30-рр. XX ст.; здобутки та прорахунки українського еміграційного літературознавства; основні літературознавчі академічні школи XIX-XX ст.; сучасне літературознавство в його методологічному розмаїтті, зв'язок зі світовою наукою про літературу;

вміти:

з'ясувати предмет і структуру літературознавства як філологічної науки; ідентифікувати особливості розвитку українського літературознавства в контексті світового; залучати науково-теоретичну інформацію з літературознавства до осмислення явищ художньої літератури в конкретний період її розвитку; володіти науково-понятійним інструментарієм літературознавства, застосовувати на практиці методологію літературознавчих досліджень; формувати власну візію сутності та завдань літературознавства на певному етапі його еволюції, становлення та розвитку; формувати власний погляд на проблеми сучасної української літератури та літературознавства.

9. **ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ:** аудиторне навчання.

10. **Пререквізит:** вступ до літературознавства, історія української літературної критики, історія української літератури.

Кореквізит: історія української літератури XX століття, порівняльне літературознавство, теорія літератури.

11. **Зміст курсу:**

Детальна характеристика сутності галузей (основних і додаткових) літературознавства; з'ясування типодиференційних особливостей розвитку українського літературознавства; встановлення зв'язку українського літературознавства зі світовою наукою про літературу; розрізнення кількісних

(часових) та якісних (методологічних) періодів розвитку літературознавства; характеристика сутності етапів становлення науки про літературу; вирізнення головних ідей та концепцій літературознавства кожного з його репрезентантів; аналіз знакових праць із українського літературознавства, уведення їх у контекст світового літературознавства.

Предмет і методи літературознавства. Зв'язок з іншими гуманітарними науками. Періодизація. Критерії періодизації (часовий, методологічний). Особливості розвитку українського літературознавства і зв'язок зі світовою наукою про літературу.

«Еволюційні етапи українського літературознавства». Давній період українського літературознавства. Історична, психологічна та філологічна школи у фокусі перманентного розвитку. Розмаїття методологічних концепцій літературознавства на початку ХХ ст. «Репресоване» літературознавство. Дискурс модерного / постмодерного літературознавства. Плюралізм сучасних методологій у науці про літературу.

12. Рекомендована література

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 1996. – 633 с.
2. Гординський Я. Літературна критика підсоветської України / Я. Гординський. – К.: Дніпро, 1985. – 145 с.
3. Гром'як Р. Т. Історія української літературної критики / Р. Т. Гром'як. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1999. – 226 с.
4. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика / Упор. Н. Шумило. – К.: Основи, 1998. – 658 с.
5. Літературознавча енциклопедія: У двох томах / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – Т. 1. – 608 с.
6. Літературознавча енциклопедія: У двох томах / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – Т. 2. – 624 с.
7. Літературознавчий словник-довідник. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 752 с.
8. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики / М. К. Наєнко. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 520 с.
9. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства: Підручник / М. К. Наєнко. – К.: ВЦ «Академія», 2001. – 360 с.
10. Павличко С. Д. Дискурс модернізму в українській літературі / С. Д. Павличко. – К.: Либідь, 1999. – 357 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол №7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.